

- تاریخ پوشاک ایران

رئوس مطالب:

الف- پوشش از هزاره پنجم تا هزاره اول پیش از میلاد(ایران و بین النهرین)

ب- پوشش از هزاره اول پیش از میلاد تا پایان دوره ماد

میانترم(برای پایانترم حذف می شود)

ج- پوشش در عهد هخامنشیان

پوشش در عهد باستان

د- پوشش در عهد سلوکی و اشکانیان

ه- پوشش در عهد ساسانی

و- پوشش در عهد اسلامی و حکومت های متقارن

اکثرا تا اینجا رسیدیم

ز- پوشش در عهد ایلخانیان و تیموریان

ح- پوشش در عهد صفوی

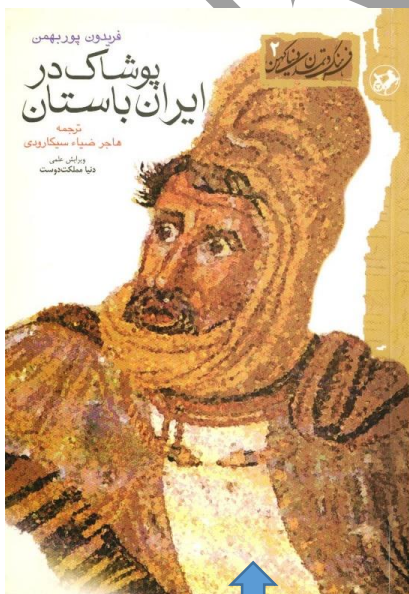
ط- پوشش در عهد افشار

ی- پوشش در عهد قاجار

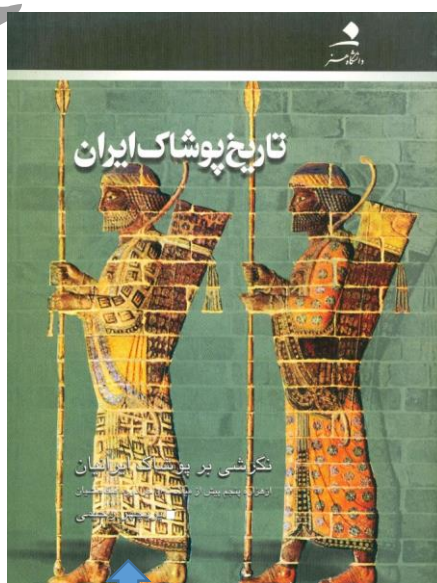
امتحان پایانترم و میانترم با توجه به تجربه سال قبل اگر در سامانه باشد صرفا به صورت تستی برگزار خواهد شد.

منابع درسی:

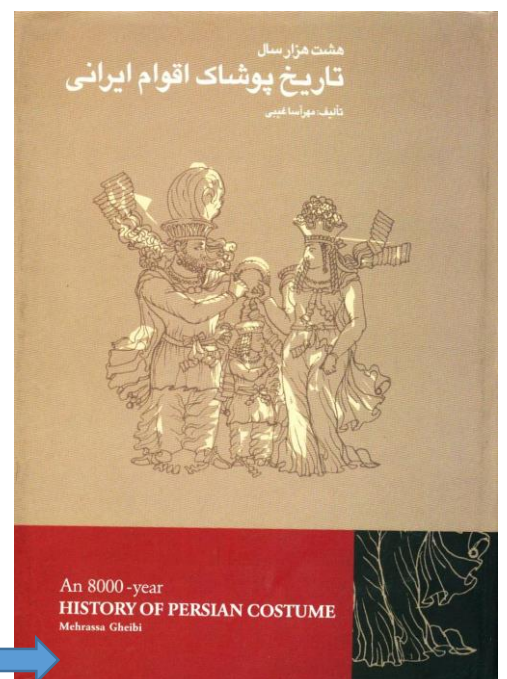
من از جزوه ای که درس می دهم امتحان می گیریم و شما به هیچ عنوان نیاز به تهیه کتاب ندارید. قصد مطالعه بیشتر و آزاد داشتید، می توانید کتاب ها را تهیه کنید.

۵٪ مطالب

۱۰٪ مطالب

۸۵٪ مطالب

لباس های هزاره پنجم

تمدن از هزاره هفتم تا نهم با گسترش کشاورزی در ایران شروع می شود.

اولین نشانه ها از پوشاک در ایران در هزاره پنجم بدست می آید.

یکی از قدیمی ترین تمدن ها در هزاره پنجم، تمدن سیلک کاشان است.

در این دوره اولین دوک ها و چرخ های گلی و استخوانی بدست آمده است.

خصوصیات پوششی هزار پنجم

اطلاعات این سده براساس دسته چاقویی کنده کاری شده که در مراسم مذهبی استفاده و از تپه سیلک بدست آمده است، می باشد.

- الف- استفاده از خالکوبی بعنوان تزئین بدن → ابتدا جهت امور مذهبی بود سپس به زندگی اجتماعی نیز راه یافت.
- ب- استفاده از زیورآلات → انگشتر + گردنبند + دستبند → صدف + سنگ نرم + استخوان + چوب
- ج- استفاده از کلاه → کلاه گرد + کوتاه (تقریبا شبیه عرقچین)
- د- استفاده از دامن و لنگ بعنوان پوشش پایین تنه
- ه- احتمالا بالاتنه یکسره با دامن + چسبان + یقه گرد → کنده کاری در بالاتنه لباس آسیب دیده است.
- و- لنگ یا دامن با کمربند از بالاتنه جدا شده است. → حجم بدن + حمل سلاح
- ز- لنگ یا دامن به صورت ساده به دور کمر پیچیده شده است.
- ح- لباس از پوست حیوانات + پشم چهارپایان تهیه شده است.

جایگاه و اهمیت استفاده از پوشش توسط انسان (در کجا بشر قطعا از پوشش استفاده می کرد؟)

الف- شکار و ب- آیین مذهبی (رقص مذهبی)

در شکار برای حمل ابزار و سلاح + استتار به پوشش نیاز داشت.

لباس باید متناسب با شکار تهیه می شد تا جلوی فعالیت او را برای شکار نگیرد.

برای انسان هزاره پنجم شکار اصل و همه زندگی محسوب می شد.

رقص یکی از روش های پرستیدن خدایان باستان بود. با رقص و پیچ و تاب بدن انسان فکر می کرد می تواند خدایان را رام کند. در عین حال با زینت و خالکوبی نیز خود را می آراست.

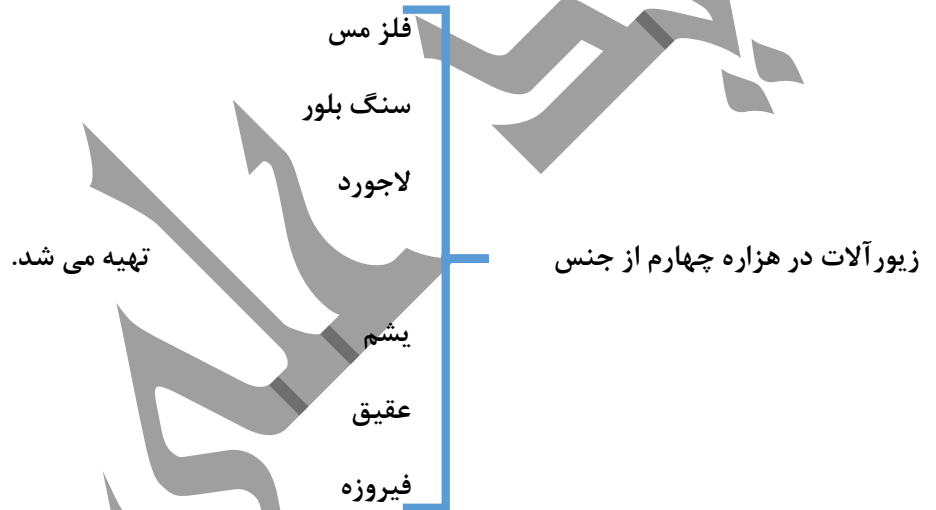
لباس هزاره چهارم

در این دوره انسان به اکسید دو و سه ظرفیتی آهن دست پیدا کرد و توانست انواع زاج ها را اختراع کند و به این ترتیب رنگ های

قرمز + خاکستری + سبز + سیاه

را بدست آورد و در لباس ها بکار برد.

در این دوره انسان به مس دست یافت و تحولاتی را در توایذ زیورآلات پدید آورد.

لباس های هزاره چهارم همانند لباس های هزاره پنجم بوده است و سه خصوصیت

الف- بلند و یکسره بودن   ب- یقه چسبان   ج- آستین های کوتاه یا سه ربعی   داشت.

در هزاره چهارم پوشش سر اهمیت زیادی می یابد و بین افراد مختلف و طبقات مختلف جامعه با پوشش سر تفاوت ایجاد می شده است.

الف- مردم عادی   همان عرقچین معمول در هزاره پنجم را بر سر می گذارند.

ب- درباریان   عمامه ای نوک تیز و نسبتا بلند بر سر می گذارند.

ج- الاهی (گان) و خدایان   علاوه بر این که مانند درباریان نوک تیز و نسبتا بلند بوده است مطابق (پله پله) نیز بوده است.

از نیمه هزاره سوم تحول در تولید محصولات با ایجاد دهکده ها شکل می گیرد.

تنوع تزئینات از نیمه هزاره سوم گسترده تر و لباس های پوستی و پشمی به لباس های دوختی با بافت های نسبتا پیچیده تبدیل می شود.

تصاویری از رقص های مذهبی روی سفال مکشوفه سیلک. کلاه، یقه گرد، بالاتنه چسبان قابل تشخیص است.

هزاره سوم تا هزاره اول پیش از میلاد

در چهار تمدن بین النهرین آنها را بررسی می کنیم

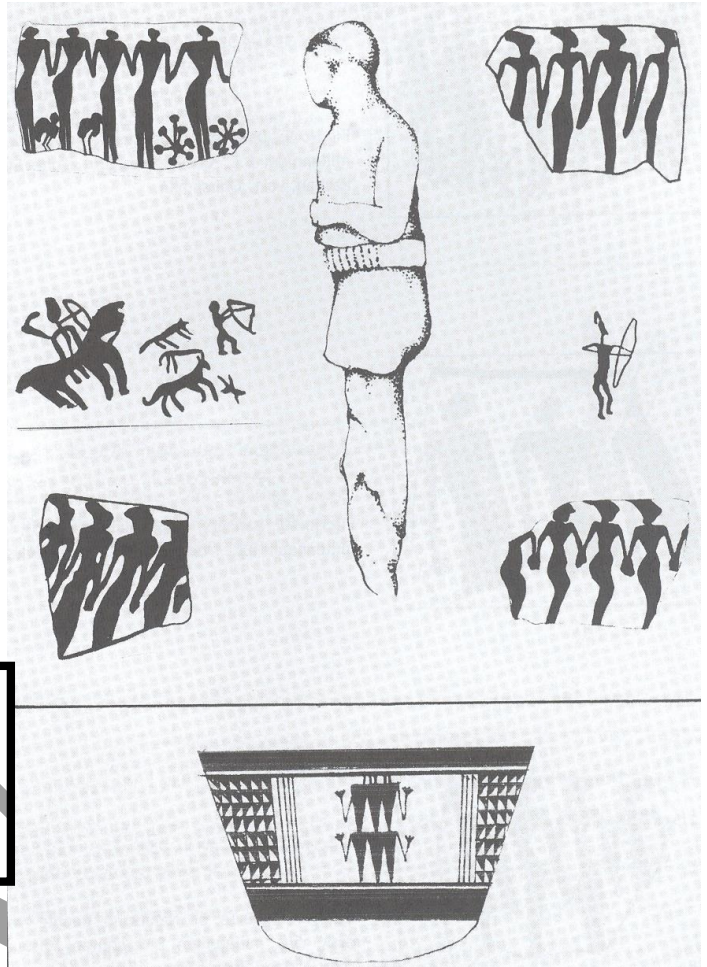
الف - سومر

ب - آکد

ج - بابل

د - آشور

لباس های سومر

پوست + پشم + الیاف سلولزی (مواد اولیه)

پیشرفت در نخ ریزی

لباس پوستی در برابر لباس های بافتب به سرعت کاهش می یابد.

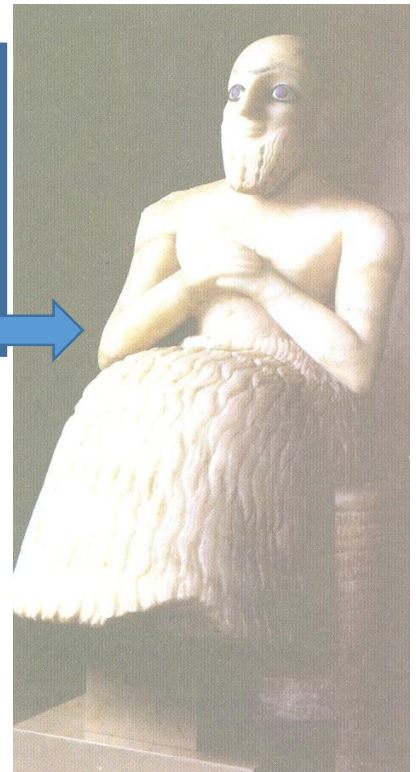
لباس های سومری را می توان به سه دوره مرحله (مد) تقسیم نمود

مرحله اول

لباس مردان: بالاتنه برهنه + پایین تنه دامن بلند تا پایین قوزک پا بصورت دراپه دار + استفاده از کمربند

(۱) : مردان ریش بلند خود را با فرم دراپه دامن هماهنگ می کردند.

(۲): دامن ها ابتدا کوتاهتر و سپس بلند شده است.

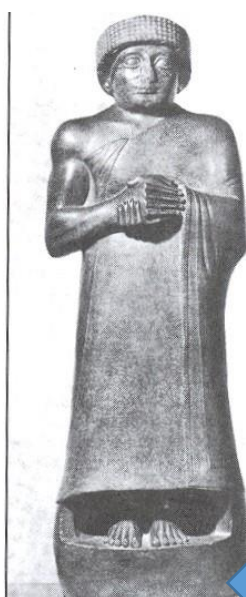

لباس زنان: یکی از شانه ها برهنه، روی شانه پوشیده پارچه ای مستطیل شکل از همان جنس لباس آویزان

(۱): در بین زنان

ثروتمند و درباری استفاده از کلاه گیس یا کلاه مرسوم بود.

(۲): کلاه کاملاً موها را می پوشاند و دارای طرحی با دایره زنجیروار در ردیف هایی عمودی و افقی است.

مقایسه ای از لباس مرد و زن سومری در مرحله اول پوششی آنها

مرحله دوم

دامن های دراپه دار به دامن های گنکس تبدیل می شود. kaunakes

دامن بلند با چین های طولی یا عرضی سرتاسری

خدا نشسته گنکس با چین عرضی و سرتاسری

پرستشگر گنکس با چین طولی و سرتاسری

رسم بود مردان دامن یا لنگ را در خلاف حرکت عقربه های ساعت و زنان در جهت حرکت عقربه های ساعت دور بدن می پیچیدند.

در مرحله دوم لباس زنان و مردان شبیه هم می شود.

لباس های مرحله (مد) اول کاملا از بین نمی رود. لباسی از یکی از درباریان سومر در دست است که او لباس زنان مرحله اول را بر تن دارد.

مرحله سوم

در لباس زنان تغییر ایجاد شد و اِشارپ جایگزین لباس بالا تنه شد. لبه های اِشارپ بصورت طولی تزئین می شد. تزئینات ساده و هندسی بودند. + لباس زیر اِشارپ بلند و تقریبا تا گردن را می پوشاند.

بین تزئینات معماری و تزئینات روی لباس های سومری هماهنگی قابل توجهی وجود دارد.

این نشان از جهان بینی و تمدن بالای سومریان بوده است.

اشاره گاهی اوقات بلند شده و تمام قد می گردید و حالت عبا را به خود می گرفت.

کلاه زنان نیز بلند شد. + گاهی زیر اشاره های بلند و تمام قد همان لباس های دراپه دار مرحله اول پوشیده می شد.

لباس های بابل

از بابل نمونه های تصویری قابل ملاحظه ای در دسترس نیست. + بهترین توصیف از لباس بابلیان براساس نوشته های ویل دورانت است.

براساس نوشته های دورانت؛

الف- لباس ها از جنس پشم + کتان + پنبه (هر دو سفید گری شده)

بابل شهر تجارت پشم و گوسفند بوده است. بابلی ها از اولین تمدن هایی بودند که بین نژاد های مختلف گوسفند تمایز قائل می شوند (پشمی، شیر، گوشتی و پوستس)

ب- استفاده از رنگ های گوناگون

با این حال رنگ های غالب سه رنگ سرخ، قهوه ای و سیاه بوده است.

ج- از اولین تمدن هایی بودند که به پوش اهمیت دادند.

سومری ها با این که تمدنی پیشرو محسوب می شدند، اما در حوزه پوش ضعیف بودن و بعضا برهنه پا بودند.

د- استفاده از عمامع های چند پیچ به جای کلاه های بلند سومری (مرحله سوم)

ه- مانند زنان سومر در مرحله اول شانه سمت چپ را برهنه می گذاشتند

و- بر روی لباس های خود عبا یا قبا می پوشیدند (مشابه با اشاره های سومری در مرحله سوم)

ز- شیوه بستن کمربند و لنگ در بین زنان و مردان آنها دقیقا مشابه با زنان و مردان سومر بوده است.

لباس های آکد